

Özet

Krasnodar Bölgesi Vorontsovski 3 Kurganı

Makalede, 1998 yılında Krasnodar bölgesinde ortaya çıkarılan ve Vorontsovski 3 olarak isimlendirilmiş kurgan anlatılmaktadır (Res. 1). Kurgandaki Bronz Çağı'na ait dört ve Demir Çağı'na ait iki mezar 1-6 arasında numaralandırılmıştır (Res. 2,3) ve buluntular mezar sırasıyla kataloglanmıştır.

Kısa zaman aralıklarıyla yapıldıkları anlaşılan 1. ve 2. mezarlar yanyanadır ve olasılıkla aynı ailenin üyelerine aittir. Tabakalanmada diğerlerine göre üstte olan mezarlarda, gömülme pozisyonlarının ve mezar hediyelerinin birbirinden farklı olması mezar sahiplerinin cinsiyetlerinin de farklı olduğunu gösterir (Res. 5,17). Geniş yayılım alanlarıyla buluntular, göreceli bir kronoloji oluşturulmasını ve kültürel ilişkilerin belirlenmesini sağladıklarından önem kazanırlar.

Makalede, Mezar 1'deki kırmızı çark yapımı kapların (Res. 6,7), kuzeydoğu Karadeniz bölgesinde İ.Ö. 1. yy. ortaları ile İ.Ö. 1. yy. ortaları arası dönemde görülen yerel tiplere benzedikleri söylenir. Yine bu mezardan ele geçen bilezik tipinin, Keltler tarafından amulet olarak kullanıldığı ve Doğu Avrupa'da Kelt etkisinin yoğun olduğu bölgelerde İ.Ö. 2. yy.'dan itibaren bulunduğu belirtilmiştir. Sarmatia'ya ise İ.Ö. 1. yy. ile İ.S. 2. yy.'da görülür. Yazar, bu buluntunun, Mithradates savaşları sırasında Küçük Asya yoluyla Doğu Avrupa'ya gelen Alanlarla ilişkili olduğunu söyler.

Mezar 1'den ele geçen altın bileziklerin (Res. 10), incelenmeler sonucu yerel üretim olmadıkları ve tekil sayıda bulunmaları yüzünden ticaret malzemesi olarak da kabul edilemeyecekleri anlatılır. Mezar 1'de bulunan cam kanthros ise yazara göre Yakın Doğu ve Küçük Asya cam üretim merkezleri göz önüne alınarak tarihlendirilmelidir.

Yakın Doğu ve Küçük Asya ithal malzemeler kesin olarak tarihlenenebilen diğer mezar eşyalarıyla birlikte değerlendirilerek Mezar 1 İ.Ö. 1. yy.'ın ikinci yarısına verilir. İkinci mezar için ise bulunan ok başlarıyla yine aynı tarihleme yapılır. Makalede sonuç olarak, Vorontsovski 3 kurganı incelemeleri ışığında "zubovsko-vozdvidzenski" grubu ve La-Tene dönemi Kuzey Pontus göçmenlerinin Küçük Asya-Yakın Doğu'yla ilişkileriyle ilgili yeni verilerin edinildiği belirtilmiştir.